

СПРАВКА

за отразяване на получените предложения при обществените консултации на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници

Участник в обществената консултация	Предложение / Мнение	Приема/не приема предложението / мнението	Мотиви
<p>Асоциация на банките в България</p>	<p>По § 14 на ЗИД на ЗВПКИИП: С цел по-ясно разграничаване на случаите, в които се формира Европейска колегия за реструктуриране и в съответствие с чл. 89, параграф 1 от Директива 2014/59/ЕС бихме предлагаме следното преформулиране на текста, което, без да изменя смисъла му, считаме, че представя по ясно отделните хипотези, както следва: <i>„(1) Когато институция от трета държава или предприятие майка от трета държава има: 1.дъщерни предприятия, установени в Европейския съюз, като поне едно от които е институция - дъщерно дружество, лицензирано в Република България, 2.предприятия майки от Европейския съюз, установени в две или повече държави членки, като поне едно от които е лицензирано в Република България, или</i></p>	<p>Не приема</p>	<p>Текстът на чл. 122, ал. 1 от ЗИД на ЗВПКИИП гарантира пълното транспониране на нормата от правото на ЕС, съобразява действието на закона на територията на Република България и по-прецизно и изчерпателно посочва субектите, при наличието на които националните органи за реструктуриране създават или участват в европейски колегии за реструктуриране. Предложената редакция използва нетипична правна техника и липсва съюзът „или“ между т. 1 и 2, като се създава риск някои конкретни хипотези да бъдат изключени от обхвата на нормата. В допълнение отделянето на 3 хипотези може да се окаже заблуждаващо. Акцентът на разпоредбата от директивата е, че органите за реструктуриране на всички</p>

	<p><i>3.значим клон, установен в Република България, както и поне един значим клон, установен в друга държава-членки, съответният орган за реструктуриране по чл. 2, ал. 1 или по чл. 3, ал. 1 и органите за реструктуриране на държавите членки, в които са установени дъщерните дружества, предприятията майки от Европейския съюз и значимите клонове създават европейска колегия за реструктуриране.“</i></p>		<p>описани субекти създават една единствена колегия за реструктуриране. Може да има например хипотеза дъщерна институция, лицензирана в България, предприятия майки от Съюза, лицензирани в други ДЧ и значими клонове в други ДЧ. В този смисъл очертаването на три отделни хипотези, във всяка от които непременно има субект от всеки конкретен вид в България и в друга ДЧ, не съответства на смисъла на разпоредбата. Идеята на предложената редакция в ЗИД на ЗВПКИИП е да акцентира по – ясно на обстоятелството какви субекти следва да са установени в страната, за да се създаде европейска колегия за реструктуриране.</p>
<p>Адв. Драгота Раков</p>	<p>Адвокат Раков счита, че предложеният законопроект, въпреки, че маркира отдавна признатата от практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) остатъчна процесуална правоспособност на законните представители на банката преди отнемането на нейния лиценз, съответно преди назначаването на служебни управители от надзорния орган, да представляват същата, не решава основния проблем на действащото българско законодателство и начина на неговото прилагане от българските съдилища, констатиран и санкциониран с решенията на ЕСПЧ по казусите Международна банка за търговия и развитие</p>	<p>Не приема</p>	<p>За целите на анализа и изготвянето на предложение за конкретни мерки Работната група, създадена със заповед на министъра на финансите ЗМФ-1137 от 30.11.2021 г., проучи и разгледа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Решение на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005; 2. Решение на Комитета на министрите относно изпълнението на решението по делото МБТР, в което са очертани проблемните области; 3. Закон за кредитните институции (ЗКИ) и Закон за банковата

	<p>(МБТР) и Корпоративна търговска банка (КТБ). Предложените сега промени, уреждат законодателно остатъчната процесуална правоспособност на бившите изпълнителни директори на банка в производството по откриване на производство по нейната несъстоятелност и в производствата по обжалването на решението на съда по несъстоятелността, но не предвиждат изрично тази процесуална възможност в производството по прекия съдебен контрол на акта на надзорния орган за отнемане на лиценз за извършване на банкова дейност. Посочената „половинчатост“ на предложените законодателни промени в светлината на решенията на ЕСПЧ поставя остро въпросите за достатъчността и ефективността на тези промени. От мотивите и диспозитива на решението на ЕСПЧ по казуса КТБ е ясно, че нарушението на българската държава на правата на банката се състои не само в нелегитимното представителство на банката в производството по откриване на нейната несъстоятелност и в невъзможността за обжалване на постановеното в това производство съдебно решение от страна на банката и акционерите, притежаващи над 5 на сто от капитала ѝ, но и в това, че банката не е имала възможност, посредством справедливо представителство, да обжалва решението на Българската народна банка</p>		<p>несъстоятелност (ЗБН) (с оглед настъпилите промени след решението на ЕСПЧ);</p> <p>4. Предложения за допълнение на ЗКИ, представени на експертно ниво в работната група, образувана със заповед ЗМФ-1163 на министъра на финансите от 10 декември 2018 г.;</p> <p>5. Правна уредба, съдебна практика и правни анализи относно:</p> <p>а. т.нар. „съвместни процедури“ (composite procedures) за вземане на решения / издаване на индивидуални административни актове в рамките на банковия съюз на Европейския съюз и по-конкретно - в условията на тясно сътрудничество между ЕЦБ и националния компетентен орган, и</p> <p>б. компетентния съд за обжалване на актовете, издадени в рамките на съвместни процедури, в изпълнение на правомощията на ЕЦБ по чл. 4, параграф 1, б. а от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (Регламент (ЕС) № 1024/2013);</p> <p>7. Отговори на държавите членки по поставените въпроси относно кръга на активно легитимираните лица.</p>
--	--	--	---

	<p>(БНБ, Централната банка или регулаторния/надзорния орган) за отнемане на нейния лиценз, като получи ефективен пряк съдебен контрол с достъп до информацията и документацията, дала основание на регулаторния орган да обоснове извод за наличието на основание за отнемане на лиценз за банкова дейност. В мотивите към предложението законопроект, вносителят посочва, че предложените промени са в изпълнение на решението на ЕСПЧ по казуса МБТР (2015 г.), като се споменава и решението по казуса КТБ (2022 г.). Предлагането на промени през 2023 г., които да отстранят неудачите на българския закон, констатирани и санкционирани от ЕСПЧ през 2015 г., показва „бързината“, с която българският нормотворец прави опити да отразява законодателно нужните промени за защита правата на човека и основните свободи. Поставя се въпросът, нужни ли са още 8 години за приемането на нормативни текстове, които да отразят в цялост нужните законодателни изменения за гарантиране признатите от ЕСПЧ в решението по казуса КТБ права на банка при отнемането на нейния лиценз – да получи право на ефективен пряк съдебен контрол с възможност за ефективно оспорване на констатациите на регулаторния орган. Понастоящем, съгласно чл. 11, ал. 5 ЗБН, във вр. с чл. 13, ал. 1 ЗБН, във вр. с чл. 9, ал. 2 и</p>		<p>РГ достигна до следните заключения относно решението за отнемане на лиценз за банкова дейност и правото на защита срещу него в рамките на банковия съюз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - решението за отнемане на лиценз за банкова дейност в Единния надзорен механизъм (ЕНМ) се взема в рамките на т.нар. съвместна процедура с участието на ЕЦБ и НКО (БНБ за България) при гарантиране на правото на изслушване на засегнатото лице; - съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013 г. решението за отнемане на лиценз е изключителна компетентност на ЕЦБ, независимо дали съответната кредитна институция е значима или по-малко значима; - по отношение на кредитните институции в участващите в банковия съюз държави членки извън еврозоната ЕЦБ осъществява правомощието си за отнемане на лиценз за банкова дейност като отправя искане до НКО, с което националният орган е длъжен да се съобрази, като издаде съответният административен акт в пълно съответствие с искането на ЕЦБ (т.е. без право на преценка); - в рамките на ЕНМ Съдът на ЕС би бил компетентен да разгледа жалба срещу
--	---	--	--

	<p>ал. 3 ЗБН, за да открие производство по несъстоятелност на банка, съдът по несъстоятелността проверява само дали решението на БНБ за отнемане на лиценз за банкова дейност е влязло в сила, дали същото е приложено в заверен препис към искането за откриване на производство по несъстоятелност и дали в последното са посочени основанията за отнемане на лиценза. Така, проверката от страна на съда по несъстоятелността е силно лимитирана, като той не може да проверява законосъобразността, правилността и обосноваването на решението на надзорния орган за отнемане на банков лиценз. Именно поради това, предложените с настоящия законопроект законодателни изменения не дават реална възможност на банка, посредством легитимно представителство, както и на мажоритарните акционери в нейния капитал (които безспорно имат икономически основания и интерес да разполагат с пълни процесуални възможности и права) да получат право на справедлив и ефективен пряк съдебен контрол относно основанията за отнемането на нейния лиценз за банкова дейност. В законопроекта остава неуреден въпросът и за правото на бившите законни представители на банката и на нейните мажоритарни акционери да получат достъп до нужната информация с цел ефективно</p>		<p>решението за отнемане на лиценз за банкова дейност;</p> <ul style="list-style-type: none"> - доколкото кръгът на лицата, които са активно легитимирани да обжалват решението за отнемане на лиценза, не е изрично определен в правото на ЕС, преценката е на Съда на ЕС при зачитане на правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на ЕСПЧ; - в практиката си Съдът на ЕС приема, в съответствие с практиката на ЕСПЧ, че акционерите и ръководните органи на кредитната институция, назначени от акционерите, са активно легитимирани да обжалват решението за отнемане на лиценза за банкова дейност, независимо че към датата на обжалване техните функции могат да се изпълняват от други лица (назначени от НКО или националния съд). <p>В резултат на извършения анализ на Работната група и с оглед настъпилите промени в правната рамка, свързани с участието на България в банковия съюз на ЕС, РГ заключи, че за изпълнение на решението на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна банка за търговия</p>
--	--	--	---

	<p>упражняване на техните права. Отмяната на чл. 36, ал. 6 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) през 2021 г. и, съответно, приложението на чл. 26, ал. 1 Административно процесуалния кодекс (АПК) и чл. 34 АПК, не е достатъчно за пълно гарантиране предоставянето на нужната информация на заинтересованите лица преди отнемането на лиценза за извършване на банкова дейност, тъй като БНБ би могла да оправдае отказа си да предостави предварително такава информация както с липсата на правомощия и интерес у бившите законни представители на банката и нейните акционери, така и с това, че решаването на въпроса не търпи отлагане, за да се защитят важни държавни или обществени интереси (чл. 34, ал. 4 АПК). Дори обаче такова право да бъде регламентирано в ЗБН, то не би било ефективно с оглед защита правата на банката, тъй като, както вече се посочи, липсват правомощия на съда по несъстоятелността по отношение преценката и контрола спрямо законосъобразността, правилността и обосноваването на решението на БНБ за отнемане на лиценз за банкова дейност. Ето защо, такова право следва да бъде регламентирано също така и в ЗКИ – във фазата на съдебно обжалване по реда на прекия съдебен контрол на</p>		<p>и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005) не е необходимо и целесъобразно да се предлага изменение на ЗКИ, с което изрично да се предвиди правото на акционерите / избраните от акционерите ръководни органи на кредитна институция да обжалват решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност. В рамките на банковия съюз на ЕС правото на обжалване се реализира пред Съда на ЕС, който в практиката си гарантира правото на защита и на справедлив съдебен процес, като се съобразява с решенията на ЕСПЧ.</p>
--	---	--	--

	<p>решението на БНБ за отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност.</p> <p>Така, с предлаганите сега изменения в ЗБН, всъщност не се регламентира големият въпрос за възможността банката, действаща чрез своите бивши законни представители и/или чрез своите акционери, притежаващи над 5 на сто от нейния капитал, да обжалва решението на БНБ за отнемане на нейния лиценз за банкова дейност. Това изисква промяна и в чл. 151 от Закона за кредитните институции. При положение, че настоящият законопроект предвижда позитивно-правна уредба на остатъчната процесуална правоспособност на бившите изпълнителни директори на банка да представляват същата в производството по откриване на производство по несъстоятелност, то липсва каквато и да било пречка да се аргументира и идентична законодателна промяна в производството по пряк съдебен контрол спрямо решението на БНБ за отнемане на банковия лиценз. Изчакването на още 8 години за изпълнение на решението на ЕСПЧ по казуса КТБ поставя под огромен и неоправдан риск опериращите понастоящем в България кредитни институции, техните акционери, облигационери, вложители и други кредитори, както и българската финансова система като цяло. В светлината на огромните законодателни усилия на страната ни за приемането ѝ в Евроразоната,</p>		
--	---	--	--

	<p>тези законодателни изменения са както нужни и неизбежни, така и много лесно постижими.</p> <p>В предложения законопроект се разкрива и непълнота относно процесуалното качество на акционерите на банката, които към датата на отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност са притежавали повече от 5 на сто от капитала на банката, в производството по откриване на производство по несъстоятелност на банка. Оставането на тези акционери в групата на „неосновните“ страни в това производство крие риска в бъдеще България отново да бъде обект на претенции и осъждания от тяхна страна.</p> <p>Всеизвестни, от теоретична гледна точка, са лимитираните правата на встъпващите и „неосновни“ страни в процеса. Множество са теориите, а и съдебната практика, дали и доколко тези „неосновни“ и встъпващи в процеса страни могат да влияят на фактическите и правни констатации на съда, включително и известни са трудностите за реализация на регресните права и искове на такива страни спрямо страната, на която те помагат. Ясна е и трайната съдебна практика за допускане на встъпващи в делото страни – съдът рядко и по изключение допуска такова встъпване, когато встъпващият обоснове и изложи легитимен и обоснован правен интерес или наличие на възможност за</p>		
--	---	--	--

	<p>реализация на регресна отговорност. Оттук възникват и редица други въпроси: какви са възможностите на такава встъпваща страна да прави разпореждане с предмета на делото, да прави доказателствени искания и т.н., отчитайки преклузивните и други срокове в особеното съдебно производство по откриване на производство по несъстоятелност на банка.</p> <p>Извън юридическата правоспособност, стои и един не по-малко значим фактор и интерес на такива акционери – икономическият. Макар и не пряко, той дефинитивно се нарушава с едни административни мерки, каквито са предвидените в ЗКИ рестриктивни надзорни мерки, а в още по-голяма сила – при прилагане от БНБ на мярката за отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност. Именно поради този безспорен икономически интерес, процесуалните права и възможности на акционерите на банката, които към датата на отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност са притежавали повече от 5 на сто от нейния капитала, както в производството по откриване на производство по несъстоятелност на банка, така и в обуславящото го и предшестващо производството – по пряк съдебен контрол на решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност, следва да се дефинират</p>		
--	---	--	--

	<p>ясно в приложимото законодателство. Дори въстъпването в тези производства да продължи да бъде уредено като право на тези лица, то при упражняване на това право процесуалния закон следва ясно да ги конституира като страни в производството, за да може по този начин да се гарантира пълен обем от процесуални права (а и задължения) за тях. Впрочем, от предложения законопроект прозира (но не намира своето ясно изражение) именно такава воля на нормотвореца. Уредените задължения на съда за уведомяване на въстъпилите акционери, техните права да обжалват и др., ясно очертават техния процесуален статут на страна в производството по откриване на производство по несъстоятелност на банка, но с цел избягване на противоречиво прилагане на различни процесуални институти от съда по отношение на б тези лица, следва в ЗБН, а и в ЗКИ, изрично да се уреди техния статут на страна в тези производства.</p> <p>От гореизложените аргументи става ясно, че дори с предложения понастоящем законопроект, за банката, чиито лиценз е отнет от регулаторния орган, както и за нейните бившите законни представители и за нейните акционери, притежаващи над 5 на сто от нейния капитал, липсва цялостна, издържана и справедлива нова</p>		
--	---	--	--

	<p>законодателна рамка, която да съответства на изискванията на Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, на решенията на ЕСПЧ по нейното прилагане, на Европейската харта за правата на човека и на Конституцията на Република България. И този извод се налага, защото освен правото на справедлив процес и на възможност за упражняване на правото на защита по ефективен начин, има още едно основополагащо право на горните лица, което се нарушава в следствие непълното, непрецизно и фрагментирано действащо законодателство и начина на неговото прилагане от българските съдилища – и това е правото на собственост. В случаите на кредитните институции, големият начален капитал и ангажиментите за поддържане на високи нива на капиталова адекватност, както и рисковете от големи финансови загуби и обезценки, когато бъде отнет по административен ред един банков лиценз, предполагат ясна и 7 недвусмислена законодателна възможност както самата банка чрез надлежно представителство, така и инвеститорите, да защитят надлежно, в пълнота и навреме своите интереси и законни права на собственост.</p>		
<p>Адв. Драгота Раков</p>	<p>Адвокат Раков счита за крайно необходимо и предлага в предложения за обществено обсъждане Закона за изменение и допълнение на Закона за възстановяване и</p>	<p>Приема</p>	<p>В чл. 11, ал. 3 от ЗБН думите „назначените от Централната банка квестори или от назначените по реда на чл. 12, ал. 1, т. 2 временни синдици“ се</p>

	<p>преструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници да бъдат направени следните изменения и допълнения, които са в пълно съответствие с указанията от ЕСПЧ в т. 208 от Решението по казуса КТБ стъпки, които следва да се предприемат от българската държава за гарантиране, че банка, чийто лиценз е бил отнет, може пряко и независимо да поиска и да постигне осъществяването на ефективен съдебен контрол на тази мярка:</p> <p><u>По § 18, т. 1, а) на ЗИД на ЗВПКИИП:</u></p> <p>„назначените от Централната банка квестори или от назначените по реда на чл. 12, ал. 1, т. 2 временни синдици“ се заменят с „лицата, които са представлявали банката към датата на решението на Централната банка за отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност, а в случай на назначени от Централната банка квестори по чл. 103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции или временни управители по чл. 46, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници – от лицата, които са представлявали банката преди назначаването на квесторите или на временните управители“;</p> <p>В предложената с настоящия законопроект промяна в представителството на банката в производството по откриване на производство по нейната несъстоятелност,</p>		<p>заменят с „лицата, които са представлявали банката към датата на решението на Централната банка за отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност, а в случай на назначени от Централната банка квестори по чл. 103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции или временни управители по чл. 46, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници – от лицата, които са представлявали банката преди назначаването на квестори или на временните управители“.</p>
--	---	--	--

	<p>се крие още една непълнота, която е предпоставка за погрешно тълкуване и прилагане на новия законов текст в определени хипотези. Съгласно чл. 46, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, БНБ може да назначи временни управители (вместо квестори) при преценка, че прилагането на мерките по чл. 44, ал. 3, т. 4 и чл. 45 от този закон е недостатъчно за подобряване на финансовото състояние на институцията. Фигурата на временния управител е различна от фигурата на квестора по ЗКИ, въпреки, че съгласно чл. 46, ал. 17 от ЗВПКИИП когато има назначен временен управител, той може да изпълнява функциите и на квестор по ЗКИ. Това означава, че предложената нова редакция на чл. 11, ал. 3 от ЗБН може да се окаже неприложима или да породи грешно тълкуване от страна на съда в хипотеза, в която БНБ не е назначила квестори на кредитната институция, а е назначила временен/и управител/и. Това налага допълване на предложението в законопроекта текст в този смисъл.</p>		
<p>Адв. Драгота Раков</p>	<p>По § 18, т. 1 буква б) на ЗИД на ЗВПКИИП: В ал. 4 се добавя ново второ изречение със следното съдържание: „Те се считат за страни в производството и имат същите процесуални права като лицата по ал. 2“.</p>	<p>Не приема</p>	<p>С изменението на чл. 11, ал. 7 и чл. 13, ал. 4 от ЗБН се гарантират процесуалните права на акционерите и на лицата, избрани от ОС на акционерите да представляват банката. В тази връзка</p>

			предложението на адв. Раков за допълнение на чл. 11, ал. 4 от ЗБН не е необходимо доколкото, от една страна, процесуалните права на страните се извеждат и регламентират от процесуалния закон ГПК, а от друга - със законопроекта се въвежда изрично право на жалба на акционерите.
Адв. Драгота Раков	В § 18, т. 1 от Заключителните разпоредби досегашната буква б) става буква в);	Не приема	Предложението за редакция на чл. 11, ал. 4 от ЗБН не се приема предвид гореизложените съображения и следователно преномерация не е наложителна.
Адв. Драгота Раков	В § 18 от Заключителните разпоредби се добавя нова точка 7 със следното съдържание: В чл. 9, ал. 3 след думите „Централната банка“ се поставя запетая и се добавя „както и всички документи и информация, които са послужили като основание за отнемане на лиценза. По искане на лицата по чл. 11, ал. 3 и ал. 4 съдът по несъстоятелността задължава и дава срок на Централната банка и/или на назначените от Централната банка квестори, и/или на назначените от Централната банка по реда на чл. 46, ал. 1 от Закона 8 за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници временни управители, и/или на назначения от съда по несъстоятелността по реда на чл. 12, ал. 1, т. 2 временен синдик, да представят по делото	Не приема	В производството по глава втора от ЗБН съдът няма право на преценка относно състоянието на неплатежоспособност на банката. С оглед чл. 8, ал. 1 и чл. 11, ал. 5 от ЗБН, ако актът на БНБ за отнемане на лиценза е влязъл в сила, съдът открива производство по несъстоятелност за банката. Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗБН в искането на БНБ за откриване на производство по несъстоятелност се посочват само основанията или основанията по чл. 36, ал. 2 от ЗКИ, въз основа на които е отнет лицензът. Това законодателно решение е оправдано от съображения за правна сигурност, както и с оглед естеството на банковата дейност и необходимата експертиза за оценка на финансовото състояние на банката, с която разполага

	<p>всички други документи и информация, които не са приложени към искането и които са свързани с основанията за отнемане на лиценза. В тези случаи ограниченията и правилата за предоставяне на сведения, информация и документи по Глава осма от Закона за кредитните институции не се прилагат.“;</p>		<p>надзорният орган. Към момента на постановяване на съдебното решение заинтересованите лица вече са изчерпали възможностите за обжалване на акта на БНБ за отнемане на лиценза на основание неплатежоспособност на банката и той е влязъл в сила. В тази връзка актът за отнемане лиценза на основание неплатежоспособност на банката не е предмет на производството по ЗБН. Този акт, както и основанието за отнемане на лиценза, не може да бъдат преразглеждани от съда по несъстоятелността, с оглед принципите за защита на обществения интерес, правна сигурност и ефективност на производството.</p> <p>В допълнение в глава Глава осма от ЗКИ са регламентирани именно хипотезите, в които е допустимо разкриване на професионална/банкова тайна, както и редът за разкриването ѝ, вкл. когато това е необходимо за целите на разглеждано дело. В тази връзка тези правила не могат да се дерогират.</p>
<p>Адв. Драгота Раков</p>	<p>В Заключителните разпоредби на ЗИД на ЗВПКИИП се добавя нов § 19 със следното съдържание: “В Закона за кредитните институции се правят следните допълнения: 1. В чл. 151 се добавя нова ал. 9 със следното съдържание: “В случаите, когато БНБ отнеме издаден лиценз за извършване на</p>	<p>Не приема</p>	<p>Предложенията не са относими, тъй като касаят Закона за кредитните институции, който не е включен в предметния обхват на ЗИД на ЗВПКИИП.</p> <p>С оглед настъпилите промени в правната рамка, свързани с участието на България в банковия съюз на ЕС и за изпълнение на</p>

	<p>банкова дейност, правото по ал. 3, изр. 1 има кредитната институция, чиито лиценз е отнет, както и акционерите, които към датата на отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност са притежавали повече от 5 на сто от капитала на кредитната институция. При подаване на жалбата, както и в производството пред Върховния административен съд до постановяване на окончателен съдебен акт, банката се представлява от лицата, които са я представлявали към датата на решението на БНБ за отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност, а в случай на назначени от БНБ квестори по чл. 103, ал. 2, т. 24 или на назначени от БНБ временни управители по чл. 46, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници – от лицата, които са представлявали банката преди назначаването на квесторите, съответно на временните управители”.</p> <p>2. В чл. 151 се добавя нова ал. 10 със следното съдържание: “В производството по чл. 151, ал. 9 БНБ е длъжна да представи по делото всички документи и информация, които са послужили като основание за отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност. По искане на кредитната институция, представлявана от лицата по чл. 151, ал. 9, изр. 2, или на акционерите, които към датата на отнемане на лиценза за</p>		<p>решението на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005) не е необходимо и целесъобразно да се предлага изменение на ЗКИ, с което изрично да се предвиди правото на акционерите / избраните от акционерите ръководни органи на кредитна институция да обжалват решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност. В рамките на банковия съюз на ЕС правото на обжалване се реализира пред Съда на ЕС, който в практиката си гарантира правото на защита и на справедлив съдебен процес, като се съобразява с решенията на ЕСПЧ.</p> <p>Решението за отнемане на лиценз за банкова дейност в Единния надзорен механизъм (ЕНМ) се взима в рамките на т.нар. „съвместна процедура“ с участието на Европейската централна банка (ЕЦБ) и националния компетентен орган (НКО) при гарантиране на правото на изслушване на засегнатото лице. Съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013 г. решението за отнемане на лиценза е изключителна компетентност на ЕЦБ, независимо дали съответната кредитна институция е значима или по-малко значима. По отношение на кредитните институции в участващите в банковия</p>
--	---	--	---

	<p>извършване на банкова дейност са притежавали повече от 5 на сто от капитала на кредитната институция, съдът задължава и дава срок на 10 БНБ и/или на назначените от БНБ квестори, и/или на назначените по реда на чл. 46, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници временни управители, и/или на назначения по реда на чл. 12, ал. 1, т. 2 от Закона за банковата несъстоятелност временен синдик, да представят по делото всички други документи и информация, които не са представени първоначално от БНБ и които са свързани с основанията за отнемане на лиценза. В тези случаи ограниченията и правилата за предоставяне на сведения, информация и документи по Глава осма от Закона за кредитните институции не се прилагат.”“</p>		<p>съюз държави членки извън еврозоната ЕЦБ осъществява правомощието си за отнемане на лиценз за банкова дейност като отправя искане до НКО, с което националният орган е длъжен да се съобрази, като издаде съответният административен акт в пълно съответствие с искането на ЕЦБ (т.е. без право на преценка). В рамките на ЕНМ Съдът на ЕС би бил компетентен да разгледа жалба срещу решението за отнемане на лиценз за банкова дейност. Доколкото кръгът на лицата, които са активно легитимирани да обжалват решението за отнемане на лиценза, не е изрично определен в правото на ЕС, преценката е на Съда на ЕС при зачитане на правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на ЕСПЧ. В практиката си Съдът на ЕС, в съответствие с практиката на ЕСПЧ, гарантира правото на защита и на справедлив съдебен процес. В допълнение по отношение на предложението за нова ал. 10 в чл. 151 от ЗКИ същото не се възприема по гореизложените съображения.</p>
--	--	--	--

<p>Адв. Драгота Раков</p>	<p>В Заключителната разпоредба на предложението за обществено обсъждане Закона за изменение и допълнение на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, да бъдат премахнати текстовете, с които се предвижда отпадане правомощията на министъра на финансите и на Министерство на финансите в процеса по банкова несъстоятелност.</p> <p>Напълно неоправдано е отпадане на правомощията на министъра на финансите по отношение на банковата несъстоятелност, а и по отношение на прекия контрол върху дейността на синдиките на несъстоятелна банка. Тези правомощия нито са неприсъщи, нито е допустимо да бъдат необезпечени.</p>	<p>Не приема</p>	<p>Министърът на финансите е орган на изпълнителната власт и като такъв не следва да се намесва в производството по несъстоятелност на частно лице – банка, което се развива пред съд. Отпускането на заем на ФГВБ се развива извън производството по несъстоятелност, като заемът се обезпечава както със средствата, възстановени в производството по несъстоятелност, така и с други средства и вземания на ФГВБ. Обръщаме внимание, че министърът на финансите никога не е имал правомощия да упражнява контрол върху дейността на ФГВБ. Подкрепяме изразеното становище, че „независимост не означава безконтролност“. В тази връзка обръщаме внимание на чл. 2, ал. 3 от Закона за гарантиране на влоговете в банките, съгласно който <i>„Сметната палата упражнява контрол върху дейността на фонда“</i>.</p>
<p>Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)</p>	<p>Според г-н Георги Христов предложеният законопроект за изменение и допълнение на ЗБН не решава основния проблем на санкциите и решенията на ЕСПЧ, както по казуса МБТР, така също и по казуса КТБ. Проблемът се корени основно в предхождащото административно производство по обжалване на заинтересовани страни на решението на Управителния съвет на БНБ за отнемане на</p>	<p>Приема по принцип</p>	<p>Становището не съдържа законодателни предложения.</p> <p>Промените в ЗБН, предложени в ЗИД на ЗВПКИИП, са във връзка с необходимостта от предприемане на мерки за изпълнението на решението на Европейския съд за правата на човека (ЕСПЧ) от 2 юни 2016 г. по делото <i>„Международна банка за търговия и развитие“ АД и други срещу България“</i></p>

	<p>банковия лиценз, което е негово правомощие по Закона за кредитните институции (ЗКИ), а предлаганото от МФ по отношение на ЗБН само частично решава някои въпроси.</p> <p>Според мотивите за предлаганите изменения: „във връзка с необходимостта от предприемане на мерки за изпълнението на решението на Европейския съд за правата на човека (ЕСПЧ) от 2 юни 2016 г. по делото „„Международна банка за търговия и развитие“ АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005) (МБТР срещу България) и на Пътна карта за изпълнение на осъдителните решения, постановени срещу Република България от Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), приета с Решение на Министерския съвет № 586 / 06.08.2021 г., както и с необходимостта от отмяна на някои неприсъщи и необезпечени правомощия на министъра на финансите в производството по несъстоятелност на банка“ се решават две групи въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Първата, за легитимацията и правата на акционери с над 5 на сто от капитала или пък представляващи банката бивши администратори, преди назначаването на квестори или преди дата на отнемане на лиценза от УС на БНБ. – Втората, за отпадане в ресора на Министерство на финансите и на министъра 		<p>(жалба № 7031/2005) (МБТР срещу България) и на Пътна карта за изпълнение на осъдителните решения, постановени срещу Република България от Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), приета с Решение на Министерския съвет № 586 / 06.08.2021 г., както и с необходимостта от отмяна на някои неприсъщи и необезпечени правомощия на министъра на финансите в производството по несъстоятелност на банка.</p> <p>За целите на анализа и изготвянето на предложение за конкретни мерки Работната група, създадена със заповед на министъра на финансите ЗМФ-1137 от 30.11.2021 г., проучи и разгледа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Решение на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005; 2. Решение на Комитета на министрите относно изпълнението на решението по делото МБТР, в което са очертани проблемните области; 3. Закон за кредитните институции (ЗКИ) и Закон за банковата несъстоятелност (ЗБН) (с оглед настъпилите промени след решението на ЕСПЧ); 4. Предложения за допълнение на ЗКИ, представени на експертно ниво в
--	--	--	---

	<p>на финансите на „неприсъщи и необезпечени правомощия в производството по несъстоятелност на банка“</p>		<p>работната група, образувана със заповед ЗМФ-1163 на министъра на финансите от 10 декември 2018 г.;</p> <p>5. Правна уредба, съдебна практика и правни анализи относно:</p> <p>а. т.нар. „съвместни процедури“ (composite procedures) за вземане на решения / издаване на индивидуални административни актове в рамките на банковия съюз на Европейския съюз и по-конкретно - в условията на тясно сътрудничество между ЕЦБ и националния компетентен орган, и</p> <p>б. компетентния съд за обжалване на актовете, издадени в рамките на съвместни процедури, в изпълнение на правомощията на ЕЦБ по чл. 4, параграф 1, б. а от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (Регламент (ЕС) № 1024/2013);</p> <p>7. Отговори на държавите членки по поставените въпроси относно кръга на активно легитимираните лица.</p> <p>РГ достигна до следните заключения относно решението за отнемане на лиценза за банкова дейност и правото на защита срещу него в рамките на банковия съюз:</p>
--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - решението за отнемане на лиценз за банкова дейност в Единния надзорен механизъм (ЕНМ) се взема в рамките на т.нар. съвместна процедура с участието на ЕЦБ и НКО (БНБ за България) при гарантиране на правото на изслушване на засегнатото лице; - съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013 г. решението за отнемане на лиценза е изключителна компетентност на ЕЦБ, независимо дали съответната кредитна институция е значима или по-малко значима; - по отношение на кредитните институции в участващите в банковия съюз държави членки извън еврозоната ЕЦБ осъществява правомощието си за отнемане на лиценз за банкова дейност като отправя искане до НКО, с което националният орган е длъжен да се съобрази, като издаде съответният административен акт в пълно съответствие с искането на ЕЦБ (т.е. без право на преценка); - в рамките на ЕНМ Съдът на ЕС би бил компетентен да разгледа жалба срещу решението за отнемане на лиценз за банкова дейност; - доколкото кръгът на лицата, които са активно легитимирани да обжалват решението за отнемане на лиценза, не е изрично определен в правото на ЕС,
--	--	--

			<p>преценката е на Съда на ЕС при зачитане на правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на ЕСПЧ;</p> <p>- в практиката си Съдът на ЕС приема, в съответствие с практиката на ЕСПЧ, че акционерите и ръководните органи на кредитната институция, назначени от акционерите, са активно легитимирани да обжалват решението за отнемане на лиценза за банкова дейност, независимо че към датата на обжалване техните функции могат да се изпълняват от други лица (назначени от НКО или националния съд).</p>
<p>Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)</p>	<p>Според г-н Георги Христов Представителството на въпросната банка от квесторите досега е уредено в чл.11, ал.3 ЗБН, а сега въобще квесторите отпадат като представляващи в това производство и вместо тях се въвежда фигурата на лицата, които се представляващи банката, преди назначаването на квестори или преди дата на отнемане на лиценза от УС на БНБ. На първо четене – това изглежда добър подход, но не съвсем, защото ако лицата, които е предвидено да бъдат вече страни в процеса – като физически лица, които представляват</p>	<p>Не приема</p>	<p>На 30.08.2022 г. ЕСПЧ постанови решението по делото „Корпоративна търговска банка АД срещу България“ (№ 46564/15 и № 68140/16), по което наред с нарушение на чл. 1, Протокол № 1 към Конвенцията беше установено и нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията, тъй като интересите на КТБ не са били надлежно представлявани в производството за откриване на производство по несъстоятелност. Идентично нарушение е установено и по делото „Международна банка за търговия</p>

	<p>надлежната страна в процеса – банката в несъстоятелност, то тези лица към тази дата и предходния период със сигурност са отстранени от длъжност и не участват в управлението на тази банка. Това означава, че те нямат и ефективно участие и информиране за текущото състояние и динамиката на активите и пасивите на тази банка. В законопроекта не е предвидена възможност на тези бивши управляващи и представляващи банката, да искат и квесторите и/или синдиките да са задължени да им осигурят и предоставят нужната информация, за да заемат те ефективна и пълноценна позиция в това производство, отчитайки съответните фази на същото, както и актовете в несъстоятелността, които същите страни могат да обжалват. Без такъв регламент и осигурена възможност бившите представляващи да получат автентична и вярна информация за състоянието на банката – всъщност тези лица няма да могат да осигурят нужната и гарантирана от законодателя защита от непредубедени и независими от БНБ и други регулатори лица и техните пълномощници.</p> <p>Всъщност, въпросът с пълномощниците на нововъведените представляващи банката в тези процедури, също стои сериозно в този контекст – в член 11, ал. 3, последно изречение е предвидено да остане текста „или упълномощени от тях лица“. Това</p>		<p>и развитие АД и други срещу България“ (№7031/2005, окончателно решение от 17/10/2016 г.). По-специално, ЕСПЧ вече е установявал нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията, тъй като в рамките на процедурата по откриване на производство по несъстоятелност банката-жалбоподател е била представлявана от квестори, определени от БНБ.</p> <p>ЕСПЧ се произнася съгласно чл. 46 §§ 1 и 2 от Конвенцията, предписвайки конкретни общи мерки, които да бъдат взети на национално ниво. В тази връзка след анализ на приложимото законодателство, ЕСПЧ изрично изтъква, че нарушението на чл. 6 § 1 от Конвенцията, свързано с начина на представителство на КТБ в процедурата за откриване на производство по несъстоятелност произтича пряко от разпоредбите на чл. 11, ал. 3 ЗБН (обн. ДВ бр. 92/2002 г.) и чл. 16, ал. 1, in fine от ЗБН (§ 209 от решението).</p> <p>В заключителната разпоредба на ЗИД на ЗВПКИИП се правят следните изменения в чл. 11, ал. 3 от ЗБН: <i>В ал. 3 думите „назначените от Централната банка квестори или от</i></p>
--	--	--	---

	<p>означава, че този въпрос не трябва да бъде пренебрегван, защото легитимното представителство на банка в такова положение, чрез бившите управляващи и представляващи банката, следва да осигурява на тези физически лица възможност от името и за сметка на банката да определят и назначат съответна качествена юридическа и процесуална защита и представителство. Без правен регламент на правото, но и задължението на актуалните представляващи банката, да осигурят и финансират от името и за сметка на банката законния интерес на банката в тези производства да бъде защитаван от определени от бившите управляващи и представляващи тази банка компетентни адвокат, е от силно и определящо значение ... Може, разбира се, да се сложи и нормативно горен лимит на максимално възможното възнаграждение, например – четири или петкратния размер на възнагражденията по Тарифата на минималните адвокатски възнаграждения, за да не се допускат пък злоупотреби и засягане на масата на несъстоятелността.</p> <p>В предходния вариант на тези предложения за изменения в ЗБН, преди около година, се предлагаше изменение в алинея 4 на същия член 11, като се предвиждаше и добавяха там лицата, представлявали банката към даден момент преди назначаването на квесторите</p>		<p><i>назначените по реда на чл. 12, ал. 1, т. 2 временни синдици“ се заменят с „лицата, които са представлявали банката към датата на решението на Централната банка за отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност, а в случай на назначени от Централната банка квестори по чл. 103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции или временни управители по чл. 46, ал. 1 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници – от лицата, които са представлявали банката преди назначаването на квестори или на временните управители“.</i></p> <p>.....</p> <p><i>В чл. 12а, ал. 2, т. 1 след думата „лицензия“ се добавя „с изключение на случаите по чл. 11, ал. 3“.</i></p>
--	---	--	---

	<p>от БНБ. Тогава беше въведена фигурата на встъпващи в производството лица, в случая – само от страна на акционерите, притежаващи над 5 на сто от капитала.</p> <p>В тогавашния коментар на Георги Христов по провежданото в МФ обществено обсъждане беше обяснено, че този институт и ред съвсем не решава процесуалните въпроси дали "оригиналните" представляващи една такава банка (вписаните в Търговския регистър квестори) може да имат различна позиция от тези други и нови (според предложението в ЗИД на ЗБН) встъпващи в процеса лица. Беше посочено, че тогавашното предложение мълчи какво е законодателното решение при наличие на реални такива противоречия – между квесторите, временните управители и надзорници, в сравнение с позицията на бившите администратори, и че липса законодателно решение кое се приема за меродавно за интереса на защитаваната банка, като юридическо лице.</p> <p>Очевидно тогавашните коментари и бележки са разбрани правилно, защото сега предлаганите изменения вече не предвиждат бившите управляващи и представляващи банката да бъдат „встъпващи в процеса лица“ по ал. 4 на чл.11 ЗБН, а е предвидено да надлежни представляващи банката в тези производства по ал.3 на чл.11 от ЗБН.</p>		
--	--	--	--

	<p>Същевременно, редно е да се посочи, като негативен коментар по повод тези изменения, че оставането на акционерите в групата ненадлежащи и неосновни страни в такова производство крие своя потенциал в бъдеще България отново да бъде обект на претенции и осъждания от акционери с над 5 на сто в капитал на банки, спрямо които са приложени едни или други надзорни процедури или дори открита несъстоятелност.</p>		
<p>Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)</p>	<p>Според мотивите за промените в ЗБН е изложено, че за акционерите с над 5 на сто от капитала на банката, които могат да встъпят в производството по разглеждане на искането на БНБ, е предвидена нормативна възможност да обжалват решението за съда за откриване на производство по несъстоятелност. В закона е уредено и призоваването на тези лица за делото, както и задължение на съда да им изпрати препис от решението за откриване на производство по несъстоятелност.</p> <p>Всеизвестни от теоретична гледна точка са правата на встъпващите и неосновни страни в процеса, включително множество са теориите, а и практиката дали и доколко силата на пресъдено нещо се разпростира спрямо тях, как тези неосновни и встъпващи в процеса страни могат да влияят на фактическите и правни констатации на съда, включително и известни са пътищата за</p>	<p>Не приема</p>	<p>Няма предложение за законодателна промяна.</p> <p>С промяната на чл. 16, ал. 1 от ЗБН в заключителната разпоредба на ЗИД на ЗВПКИИП е предвидено право на жалба на всички страни по делото, на акционерите и лицата, които са управлявали и представлявали банката преди отнемането на лиценза / назначаването на квестори. Съгласно чл. 13, ал. 1 от действащия ЗБН съдът с решението си:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обявява неплатежоспособността на банката и определя началната и дата; 2. открива производство по несъстоятелност за банката; 3. обявява банката в несъстоятелност и прекратява дейността на предприятието и; 4. прекратява правомощията на органите на банката;

	<p>реализация на правата на такива страни за реализация на евентуалните им регресни права и искове относно установеното между страната на която се помага от една подпомагаща страна, която встъпва в процеса между други надлежни страни. Ясна е и трайната съдебна практика за допускане на встъпващи в делото страни – съдът рядко и по изключение допуска такова встъпване, когато встъпващия обоснове и изложи легитимен и обоснован правен интерес или наличие на възможност за реализация на регресни отговорности. Оттам - възникват и редица други въпроси: какви са възможностите на такава встъпваща страна да прави разпореждане с предмета на делото, да прави доказателствени искания и т.н., отчитайки преклузивни и други срокове по реализация на особените съдебни производства по несъстоятелност на банки. Нормативната уредба, която се предлага, всъщност дава права на едни лица, които не са предвидени да са страни в предхождащото административно производство по обжалване на решение на надзорния орган (БНБ) за отнемане на лиценза, който административен акт е редно и справедливо да подлежи безусловно и без коментари на обжалване не само от бившите администратори на банката, но също така и от акционерите с над 5 на сто от капитала, да обжалват само решението за откриване на</p>		<p>5. постановява обща възбрана и заповед върху имуществото на банката; 6. лишава банката от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността; 7. постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределение на осребреното имущество.</p> <p>Видно от посочените разпоредби, правото на жалба се отнася до всички елементи на съдебното решение за откриване на производството по несъстоятелност.</p> <p>Предложенията за изменение и допълнение на ЗБН със ЗИД на ЗВПКИИП, предвиждат физическите лица, които са представлявали банката към датата на решението на Централната банка за отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност / преди назначаването на квестори или временни управители, съответно акционерите с 5 на сто от капитала на банката да се призовават по реда на ГПК. В допълнение е предвидено изменение, с което съдът по несъстоятелността се задължава да изпрати препис от решението на посочените лица в деня на</p>
--	--	--	---

	<p>производство по несъстоятелност. Не се отчита обаче друго - доколкото за да станат такива акционери – същите пред този именно орган са преминали съответни надзорни процедури по даване на разрешение за придобиване на такива размери на капитал в банкова финансова институция, доказвайки пред БНБ не само произхода на средствата си, но и капацитета си да допринесат за развитието и стабилността на банката, в чиито капитал придобиват такова акционерно участие.</p> <p>Доколкото с административен акт на БНБ, след който императивно следва откриване на производство по несъстоятелност на банка, чиито основни и мажоритарни акционери очевидно освен представителство в органите за управление, са имали и немалки вложения в основен капитал, то да откажеш на такива лица правото да бъдат надлежна страна в процеса, и да им дадеш законовото право да обжалват откриването на производството и последващите актове – също е проблематично законодателно решение. И то е такова, защото се поставя и икономическият фактор и интерес на тези акционери, които е не по –малко значим. Той дефинитивно се нарушава с едни административни мерки, каквито са мерките в ЗКИ по надзорни рестриктивни мерки, а какво да кажем – по отнемане на лиценза за извършване на банкова дейност.</p>		<p>постановяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност или най-късно на следващия работен ден. По-конкретно е предвидено следното:</p> <p><i>В чл. 11 се правят следните изменения:</i></p> <p>.....</p> <p><i>В ал. 7 думата „банката“ се заменя с „лицата по ал. 3 и 4“.</i></p> <p><i>В чл. 13, ал. 4 след думите „на фонда“ се поставя запетая и се добавя „на лицата по чл. 11, ал. 3 и 4“.</i></p> <p>С оглед настъпилите промени в правната рамка, свързани с участието на България в банковия съюз на ЕС и за изпълнение на решението на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005), не е необходимо и целесъобразно да се предлага изменение на ЗКИ, с което изрично да се предвиди правото на акционерите / избраните от акционерите ръководни органи на кредитна институция да обжалват</p>
--	---	--	--

	<p>Ако пазарна капитализация на една банка може да бъде срината и променена с едни консултантски доклади и прогнозни оценки за бъдещо несигурно събиране и оценка-прогноза за осребряване на активите (вземанията), ако от наложената по административен ред, без одит и оценка на независим орган, пазарна декапитализация или наложено по административен ред допълнително начисляване на провизии се достигне и до отрицателен капитал, такава ситуация (според ЗКИ) е основание за решение на УС на БНБ за отнемане на банков лиценз. Според закона подобно решение от надзорния орган е задължително и императивно належащо да се приеме и изпълни незабавно, след вземане на съответните счетоводни операции и съответните предхождащи ги доклади. Така всъщност УС на БНБ ще отнеме лиценза на база доклади и прогнози, които не са одитирани и не са проверени в практиката, а представляват очаквания, предвиждания и оценки, върху които могат да повлияят множество решаващи фактори – в положителна или в отрицателна посока. Нещо повече, които и не са подложени на надлежен съдебен контрол.</p> <p>Именно затова и правната рамка към 2014г. е предвиждала след констатиране на нужда от допълнителен капитал и императив – да се изиска и подкрепа от акционерите – да се</p>		<p>решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност. В рамките на банковия съюз на ЕС правото на обжалване се реализира пред Съда на ЕС, който в практиката си гарантира правото на защита и на справедлив съдебен процес, като се съобразява с решенията на ЕСПЧ.</p>
--	--	--	--

	<p>проведат срещи, разговори и да се ангажират преди всичко собствениците на капитала на такава банка за нейната бъдеща подкрепа през капитала, за да не се стига до ситуация на отрицателен капитал. Извън ситуацията с КТБ и развилите се наподобяващи тези предписания на закона кореспонденции и изявени политически намеси, както и такива на БНБ, смисълът на тези процедури, както и на тази, при която самият ФГВБ може и е длъжен да встъпи като акционер в подобна банка, са били нормативно заложиени, но на практика – останали неприложени по неизвестни причини...</p> <p>И всъщност въобще не е вярно, че подобно влизане на ФГВБ като акционер, в капитала на такава банка, който да упражни и предостави капиталова подкрепа на банкова институция с известни ликвидни или капиталови проблеми, довели до поставянето ѝ под специален надзор, с квестори, назначени от БНБ, би представлявало нерегламентирана държавна помощ ...</p> <p>Както вече посочих – въпросът с предоставяне на право на обжалване на административния акт по отнемане на този банков лиценз от страна на акционерите с над 5 на сто от капитала или бивши управляващи и представляващи банката - въобще не е предмет на коментиранияте сега предложения за изменения и допълнения,</p>		
--	---	--	--

	<p>просто защото тези права следва и е редно да са уредени в ЗКИ.</p> <p>Точно това е имал предвид и ЕСПЧ в двете си решения - за МБТР, а и за КТБ.</p> <p>В предходните мотиви за ЗИД на ЗБН беше изложено на първа страница, долу, че за акционерите с над 5 на сто не била предвидена в чл.13, ал.1 ЗБН възможност да обжалват решението за откриване на производството, за обявяване на неплатежоспособността, за определяне на началната дата на неплатежоспособност, за обявяване в несъстоятелност, за прекратяване на правомощията на органите ѝ за управление. Същевременно, на втора страница от тези предходни мотиви, във втори абзац, се обосноваваше и защитаваше подхода, като се "предвиди нормативна възможност за акционерите и лицата, които са представлявали банката ....., да встъпят в производството по разглеждане на искането на БНБ и да обжалват решението на съда за откриване на производството по несъстоятелност".</p> <p>Сегашното предложение за законодателно решение – чрез присъждането на право да бъдат надлежна страна (с ограничени процесуални права или като представляващи банката, която е надлежна страна в процеса, но представлявана от бившите си администратори), а за акционерите с над 5 на</p>		
--	---	--	--

	<p>сто от капитала – отреждането им на право да бъдат встъпваща страна и да могат да обжалват самото решение за откриване на производството, въобще не решава големите въпроси, установени с двете решения на ЕСПЧ.</p> <p>В приложената частична предварителна оценка на проекта за изменение и допълнение на ЗБН е посочено, че „за акционерите, по досегашната законодателна рамка, обаче, не е предвидена възможност за обжалване на решението на съда по чл. 13, ал. 1 от ЗБН, с което се открива производството по несъстоятелност, обявява се неплатежоспособността на банката, определя се началната ѝ дата, банката се обявява в несъстоятелност, правомощията на органите ѝ се прекратяват и др.“ Сочи се, също така, че „необходимите нормативни изменения са в изпълнение на решението на ЕСПЧ по делото „„Международна банка за търговия и развитие“ АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005) и на Пътна карта за изпълнение на осъдителните решения, постановени срещу Република България от ЕСПЧ, приета с Решение на Министерския съвет № 586/06.08.2021 г.“</p> <p>Накрая – сочи се, че „в изпълнение на Пътна карта за изпълнение на осъдителните решения, постановени срещу Република България от Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) със заповед на министъра ЗМФ-1137 от 30.11.2021 г. била създадена работна група,</p>		
--	---	--	--

	<p>която изготвила анализ на правната рамка и практика по прилагането ѝ във връзка с представителството на банка в производството по обжалване на индивидуални административни актове на Българската народна банка (БНБ), и в частност – на акта на БНБ за отнемане на лиценза, както и в производствата по несъстоятелност и реструктуриране на банка“.</p> <p>В посоченото и цитирано по-горе, всъщност става ясно именно това, което пишещите настоящите критични бележки в рамките на настоящото (а и на предходното) общественото обсъждане, имат предвид – че за бившите администратори в банка под специален надзор или в процедура по отнемане на лиценза, както и за банка, на която вече е отнет от надзорния орган банковия лиценз, както и за акционерите с над 5 на сто от капитала на такава банка, липсва цялостна, издържана и справедлива нова законодателна рамка, която законотворците на Република България да приемат и тя да съответства на достиженията на Европейската харта за правата на човека, на решенията на ЕСПЧ и на Конституцията на Република България. И този извод се налага, защото освен правото на справедлив процес и на възможност за упражняване на правото на защита, има още един неотменим и голям принцип и начало – на правото на собственост, в това число в капиталови дружества, тоест банки, които по закон</p>		
--	--	--	--

	<p>предполагат голям начален капитал и ангажимент, както и водят до големи финансови загуби и обезценки, когато бъде отнет по административен ред един банков лиценз, без възможност такъв инвеститор да защити надлежно, в пълнота и навреме своите интереси и законни права на собственост. Още повече, защото по действащата правна рамка при отнет лиценз, всъщност съдът по несъстоятелност на банка с такъв отнет лиценз действа при условия на обвързана компетентност и на съдебна администрация, без да назначава експертизи, да изслушва други страни, освен надзорния орган БНБ, която се явява молител за откриване на такова производство, а самото решение подлежи за незабавно изпълнение. Като аргументи тук правилно в предварителната оценка се сочат текстовете на чл.13, ал.2 ЗБН, на чл.16, ал.2 ЗБН и на чл.9, ал.1 ЗБН във връзка с чл.36, ал.2 ЗКИ.</p>		
<p>Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)</p>	<p>Според г-н Георги Христов подходът и предложението за отпадане от правомощията на министъра на финансите е несериозен. Липсата на предвиден ред за следене от МФ на това как синдик на банка изпълнява своите задължения, очевидно е законодателна празнота, макар, че когато държавата е отпуснала държавен заем на ФГВБ или пък е гарантирала с държавна гаранция такъв заем от ФГВБ, получен от</p>	<p>Не приема</p>	<p>Министърът на финансите е орган на изпълнителната власт и като такъв не следва да се намесва в производството по несъстоятелност на частно лице – банка, което се развива пред съд. Отпускането на заем на ФГВБ се развива извън производството по несъстоятелност, като заемът се обезпечавя както със средствата, възстановени в производството по несъстоятелност, така и с други средства и вземания на ФГВБ.</p>

	<p>ФГВБ, то наличието на икономически и правен интерес е във всякакво съмнение. Щом от 2015г. насам липсва ред и правомощия на министъра на финансите - първо - очевидно в МФ никой досега нищо не е контролирал и анализирал през тези години, а второ – редно е да се направи регламент – правомощия, да се назначи персонал от компетентни лица, тоест – нужни са законодателни предложения и създаване на ред за упражняване на интересите на държавата в такива несъстоятелности.</p> <p>Струвало си е поне вносителите на настоящото повторно несериозно предложение да се запознаят с мотивите за онова изменение, преди 7 години, когато е въведено отчетите на синдиците да се изпращат и на министъра на финансите. Причината е много проста – Държавата е издала държавна гаранция за изтегления от ФГВБ дълг/ заем от международни банкови институции, поради което няма нищо поестествено от това Държавата да контролира прилагачите и участващи в тази несъстоятелност – ФГВБ и синдиците в техните ежедневни действия и усилия за попълване на масата на несъстоятелността на КТБ. Предвид наскоро постъпилия Одитен доклад на Сметната палата – за контрол върху дейността на ФГВБ и косвено – върху дейността на синдиците, които се</p>		<p>Обръщаме внимание, че министърът на финансите никога не е имал правомощия да упражнява контрол върху дейността на ФГВБ. Подкрепяме изразеното становище, че „независимост не означава безконтролност“. В тази връзка обръщаме внимание на чл. 2, ал. 3 от Закона за гарантиране на влоговете в банките, съгласно който <i>„Сметната палата упражнява контрол върху дейността на фонда“</i>.</p>
--	--	--	--

	<p>отчитат и методически надзирават именно от ФГВБ, но и които синдици дължат удовлетворяване именно на този ФТВБ, като суброгирал се в правата на защитените депозанти (в размера до 100 хил.евро) и представляващ най-голям необезпечен кредитор на същата маса на несъстоятелността – най-подразбиращо се и естествено е да се следят и отчитат пред Държавата, но и ефективно да се контролират действията на тези синдици именно от Министъра на финансите. Наличието на държавна гаранция спрямо външните кредитори, веднъж, но и нуждата от контрол върху съществени и охранявани от закона публични интереси и отношения – такива, касаещи финансовата стабилност, доверието в банковата система от страна на вложителите и надзора над финансовите институции – всички те изискват да има ефективен такъв надзор от Министъра на финансите. А самото предложение съдържа в себе си всъщност признание, че досега от 2015г. – тоест, повече от 8 (осем) години, всъщност всичките министри на финансите и тяхната администрация не са спазвали закона.</p> <p>Дори и изтъкваната "независимост" на фонда, на органите по несъстоятелността - най-вече на синдиците и спецификите "на техния статут" никак не дават основание Министъра на Финансите и</p>		
--	---	--	--

	<p>администрацията му да се дезинтересира от тяхната работа, да спре да получава месечни отчети и да остави всичко в ръцете единствено на ФГВБ. Прехвърлянето на отговорностите и контрола върху работата на синдиците на една несъстоятелна банка само в лицето на ФГВБ също не е обосновано, защото и самия ФГВБ не е субект в производството по несъстоятелност, освен като кредитор, а и вторично – като един от органите, който може да инициира смяна на синдик.</p> <p>Независимост не означава безконтролност, дами и господа. Поинтересувайте се колко сигнали лично аз съм подавал във ФГВБ и какви са мерките и проверките по тях, отговорете си и на въпроса редно ли е досегашния главен юрист (адвокат) на синдиците на КТБ-АД да става уж техен "началник" и хем методически да ги ръководи и контролира по същество, също така да представлява ФГВБ като основен кредитор. Тази двойственост не е в полза на приложения подход, още повече, че при държавно гарантиран поет от ФГВБ дълг или при държавно финансиране на ФГВБ, когато реално рискът е на Държавата.</p> <p>Всъщност, по сегашната правна уредба, имайки предвид и направеното предложение - очевидно и досега никой от МФ не е контролирал нито ФГВБ, нито синдиците на КТБ-АД, просто сега и законодателно</p>		
--	---	--	--

	<p>Министъра на Финансите иска да снее отговорността си от този вменен му контрол и участие в такива производства, което е неправилно.</p> <p>Нека си спомним как бившия министър на финансите Владислав Горанов лично се снима и влезе в сградата на площад Гарибалди, заедно с едни прокурори и едни синдици ... Защо го е направил тогава?! Отговорът е много прост – защото Държавата е издала държавна гаранция за заема, получен от ФГВБ от международни финансови организации и банки, за да се подобрят финансовите параметри и показатели на самия фонд. Всъщност това е отразено, като причина за упражнения от Сметната палата одитен контрол върху ФГВБ и косвено – върху дейността на синдиците на КТБ-АД, тоест – наличието на точно такава държавна гаранция, което означава да се носи риск! Наличието на риск пък означава да се упражнява контрол кой и как минимизира и полага усилия да контролира тези органи и лица, които отговарят за събираемостта на изплатените, в случая от ФГВБ, суми до законово гарантираните 100 000 евро.</p>		
--	--	--	--